

Церква Святої великомучениці Параскеви у Весняному.

Церкву було побудовано у 1771 році на землі наданій князем Чарторийським, на кошти прихожан села Кобилії. Церква є окрасою села, його найкращою архітектурною спорудою, гордістю всієї громади. З якого б боку ви не підходили до села, ще з далеку буде помітно церква – найкраща й найстаріша споруда. Розташована церква на невисокому узвишші і гармонійно вписується в місцеві краєвиди і є їх незамінним компонентом. Вона була свідком багатьох радісних і сумних подій. Незважаючи на лихоліття, які приходили на нашу землю церква Святої великомучениці Параскеви була завжди діючою. Храм побудований у формі хреста, що нагадує що в основі церкви є хрест. Вона повернута вівтарем на Схід, де згідно з християнською традицією знаходиться центр землі - Єрусалим з Голгофою і звідки після Воскресіння Ісуса Христа приходить спасіння. Найдавнішою частиною церкви є вівтарна частина. Від середньої частини храму вівтарна частина відділена іконостасом, який був зроблений у 1883 р. «на кошти прихожан і на видатки від казни». Він має чотири яруси. Частина старого іконостасу знаходиться у вівтарі. Притвор, тобто західна частина є одночасно і дзвіницею. Притвор та

дзвіниця були перебудовані в 1876 році. На цвинтарі біля церкви знаходяться дві могили. Вони являють собою чавунні, литі хрести в цементовій основі, а також надгробні плити. Ці два надгробки являють собою не лише культові, але й історичні пам'ятки. Ймовірно, спочатку церква була уніатською. Адже в документах церковного архіву за період 1771 - 1795 рр. жодним чином не згадано про тих священнослужителів, що тут перебували в той час. Перший священник XVIII ст. який удостоївся згадки в церковних відомостях це Андрій Лукашевич, котрий очевидно й був першим православним священником церкви Святої великомучениці Параскеви. Церква в той час була невеликою і займала лише сучасну вівтарну частину. В першій половині XIX ст., судячи з описів вона була доволі значною спорудою. Будівельним матеріалом для церкви за свідченням документів слугувало дерево, нестачі в якому не відчувалось, оскільки навколо стояли ліси. Так в тогочасних документах згадується, що церква "Зданиемъ деревяныя съ такою же колокольнею крепка 1830 года укрепленна каменною подтековкою и новыми подвалами съ сего 1832 года покрита новою гонтою с пристройкою новой пономарни и паперти." Вона була достатньо укомплектована церковним начинням. В приході церкви, що включав не тільки село Кобилія, а й довколишні менші населені пункти сільце («деревня») Миколаївка (тепер відомо як Новосілки), на 1824 рік було 78 будинків і проживало 313 чоловіків та 360 жінок. Як свідчать "Ведомости" за 1832 і 1833 роки рахувались в числі прихожан родина " Князя Евстафия Сангушки который тут неживетъ" і селяни: чоловіків 295 і жінок 318. Тоді в селі було 73 селянські будинки. У 1824 році при

церкві була церковно-приходська двохкласна школа. У 1864 році збудоване приміщення церковноприходської школи де навчалось 57 учнів . 1893 рік- на кошти прихожан та держави збудовано нову однокласну церковноприходську школу , де протягом 1899 -1890 років навчалось 46 хлопців та 17 дівчат . Школа була підпорядкована Новоград-Волинському повітовому відділенню Волинської єпархіальної училищної ради .